

[K. B. Andersen.]

forringet undervisning i så høj grad er i dag. På dette område må vi ikke holde igen. Da jeg tidligere nogle gange har efterlyst ændringer af reglerne på dette felt, vil jeg gerne specielt takke den højtærede minister for denne ændring.

Folkeskolelovens regler om bygningstilskud foreslås på forskellig måde bragt på linje med de nye undervisningsplaner. Det er der også kun grund til at være tilfreds med. Jeg kan ikke lade være med at spørge den højtærede minister, om der gøres, hvad der er muligt for at få realskolebyggeriet, eller rettere — for det har nemlig på ingen måde brod imod ministeren — om det kommunale selvstyre i urimelig grad lægger hindringer i vejen for et sådant rationaliseret skolebyggeri. For ikke mange dage siden behandlede vi den højtærede socialministers forslag om skoler under åndssvageforsorgen. Her så man et eksempel på, hvor rationelt både med hensyn til materiale, til tid og derfor selvfølgelig også til penge et så stort skolebyggeri kan lægges an, når det kan gøres centralt, og når der er bevågenhed over for opgaven. Hvad kan vi lære med hensyn til skolebyggeri i almindelighed af dette forslag, og hvad vil den højtærede minister kunne komme igennem med af den slags over for kommunerne?

Med de ændringer, der her er foreslået — jeg tænker først og fremmest på forslagene om hjemmel for det 10. skoleår og afgangsbetisernes ændrede form — er vi kommet et stykke videre frem ad den reformvej, der blev betrådt med 1958-loven. Nogle vil straks spørge: hvornår skal vi så til det igen? — nu kan der vel blive fred en tid. Det må man da oprigtigt ikke håbe. Vi må gøre os klart, at vi står ved begyndelsen af en stadig fremadskridende skolereform, der i det daglige sætter sig spor i skolerne landet over — desværre ikke lige stærkt i dem alle, men dér, hvor der er både vilje og evne, dér sker det — men en skolereform, som af og til vil dukke op igen i det høje ting.

Det mest centrale i denne skolereform er, at den bedre end den hittidige skole lader børnenes forskellige evner og anlæg komme til deres ret. Derfor er det også både urimeligt og forkert, når det i skoledebatten af og til siges, at den nye lov nivellerer og ikke tager hensyn til, at børnene er forskellige.

Det er netop, hvad den gør. Talen om en nivellerende tendens i 1958-loven og den blå betænkning kan ikke være udsprunget af kendskab til lovens ord og praksis; dens grobund er snarere irritation fra de hidtil privilegerede over, at alle børn uden hensyn til, hvor interesser og evner ligger, får bedre del i det privilegium, som en øget og god skoleuddannelse er i et moderne samfund.

Jeg vil gerne takke den højtærede minister, der har været den helt centrale figur i denne fremadskridende skolereform, og tilsige mit partis medvirken til en velvillig behandling af det skridt på reformvejen, som det foreliggende lovforslag er udtryk for.

Axel Kristensen: Da vi for nogle år siden gennemførte den nye skolelov, var det væsentligste formål jo at give den såkaldte eksamensfri skole vækst og udvikling, at skabe liv i den. Heri lå ingen kritik mod lærerne, men det var jo en skoleform, der var stivnet og gået i stå, og mange forældre var dybt fortvivlede, når de ikke kunne få deres børn i mellemsskolen. Der er ikke spor tvivl om, at der her er sket en meget stor udvikling. Det liv, den diskussion og den uenighed, der har hersket, har været nyttig, fordi noget, der var dødt, er blevet levende. Lige så sikkert er det dog, at den jo lidt hastige, tør man vel sige, gennemførelse af loven i praksis har kunnet fortegne billedet noget, sådan at det måske har givet anledning til angrebepunkter mod skoleloven, som egentlig hører mere hjemme under det administrative, og lige så sikkert er det, at den fejltagelse, man begik ved bedømmelsen af lærerbehovet, har været til meget stor gene for, at denne skolelov kom til at udfolde sig, som den skulle.

Når man derfor nu taler om at udvide folkeskolen med et frivilligt 10. skoleår, så er det forståeligt, at mange mennesker bliver noget forskrækkede og siger: det er da ikke aktuelt; når vi står og mangler lærere i den almindelige skole, kan det da ikke være aktuelt at forøge skolerne klasseantal. Det er da ganske åbenbart, at forudsætningen for, at man kan få noget godt ud af 8., 9. og 10. skoleår, er, at man har haft en virkelig god skolegang fra det 7. til det 14. år. Hvis den har været forsømt og dårlig, så får man jo ikke det ud af denne fortsatte undervisning, som meningen var, og